

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TA’LIM SOHASIDA AMALGA OSHIRILGAN ISLOHOTLAR

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti Tarix fani o‘qituvchisi

Temirova Charos Husanovna

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti

Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi I kurs talabasi

Norbo‘tayeva Marjona G‘olib qizi

Email:shaxriyorxolmurodov80@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimini isloh qilish jarayonlari, ularning mazmun-mohiyati va asosiy yo‘nalishlari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Ta’lim tizimining barcha bosqichlarida amalga oshirilgan o‘zgarishlar, xususan maktabgacha, umumiy o‘rta va oliy ta’lim sohalaridagi islohotlar keng yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy ta’lim texnologiyalarini joriy etish, inson kapitalini rivojlantirish va ta’lim sifatini oshirish masalalari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Ta’lim islohotlari, Yangi O‘zbekiston, maktabgacha ta’lim, oliy ta’lim, ta’lim sifati, innovatsiya, inson kapitali, modernizatsiya.

Аннотация: В статье анализируются реформы в системе образования Республики Узбекистан, их сущность и основные направления. Рассматриваются изменения на всех уровнях образования, включая дошкольное, общее среднее и высшее образование, а также вопросы внедрения современных образовательных технологий.

Ключевые слова: Реформы образования, Новый Узбекистан, дошкольное образование, высшее образование, качество образования, инновации.

Annotation: This article analyzes the educational reforms in the Republic of Uzbekistan, their essence and main directions. It examines changes at all levels of education, including preschool, secondary, and higher education, as well as the introduction of modern educational technologies.

Keywords: Education reforms, New Uzbekistan, preschool education, higher education, education quality, innovation.

Zamonaviy globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida ta’lim tizimi har qanday davlatning barqaror taraqqiyotini ta’minlovchi strategik soha sifatida namoyon bo‘lmoqda. Inson kapitalining sifati mamlakatning iqtisodiy raqobatbardoshligi, ijtimoiy barqarorligi hamda innovatsion rivojlanish darajasini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Shu bois, rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish ustuvor vazifaga aylangan.

O‘zbekiston Respublikasida ham mustaqillikning yangi bosqichida ta’lim tizimini tubdan isloh qilish, uni xalqaro standartlarga moslashtirish va zamonaviy innovatsion rivojlanish yo‘liga o‘tkazish dolzarb strategik yo‘nalish sifatida belgilandi. “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyot modeli doirasida ta’lim tizimi nafaqat bilim berish instituti, balki shaxsning intellektual, ma’naviy va ijtimoiy rivojlanishini ta’minlovchi kompleks tizim sifatida qaralmoqda (1, 16–17-betlar).

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi O‘zbekiston Respublikasida ta’lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning nazariy asoslarini, amaliy yo‘nalishlarini hamda ularning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini ilmiy jihatdan tahlil qilishdan iborat.

Asosiy qism:

Ta’lim tizimini modernizatsiya qilishning konseptual asoslari

Ta’lim tizimini modernizatsiya qilish jarayoni tizimli va ko‘p bosqichli xarakterga ega bo‘lib, u davlat siyosati, iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy ehtiyojlar bilan uzviy bog‘liqdir. O‘zbekistonda ta’lim islohotlari inson kapitalini rivojlantirish, bilimlar iqtisodiyotiga o‘tish va innovatsion jamiyatni shakllantirishga qaratilgan (2, 11-bet).

Mazkur jarayon quyidagi asosiy tamoyillarga asoslanadi:

Uzluksizlik va izchillik;

Sifat va samaradorlik;

Innovatsionlik va moslashuvchanlik;

Xalqaro integratsiya.

Maktabgacha ta’lim tizimidagi strukturaviy o‘zgarishlar

Maktabgacha ta’lim tizimi inson kapitalining shakllanishida dastlabki va eng muhim bosqich hisoblanadi. So‘nggi yillarda ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida tizimning qamrov darajasi sezilarli darajada oshdi.

Davlat-xususiy sheriklik asosida yangi muassasalarning tashkil etilishi, zamonaviy rivojlantiruvchi dasturlar va pedagogik texnologiyalarning joriy etilishi bolalarning kognitiv va ijtimoiy rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda (3, 25-bet).

Umumiy o‘rta ta’lim tizimidagi sifat o‘zgarishlari

Umumiy o‘rta ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar kompetensiyaviy yondashuvga asoslanmoqda. Bu yondashuv o‘quvchilarning nafaqat nazariy bilimlarini, balki amaliy ko‘nikmalarini ham rivojlantirishga qaratilgan.

O‘quv dasturlarining modernizatsiya qilinishi, zamonaviy darsliklarning joriy etilishi va axborot texnologiyalarining keng qo‘llanilishi o‘quvchilarning mustaqil fikrlash va tahliliy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qilmoqda (4, 31–33-betlar).

Oliy ta’lim tizimidagi institutsional islohotlar

Oliy ta’lim tizimi mamlakatning intellektual salohiyatini shakllantiruvchi asosiy omil hisoblanadi. So‘nggi yillarda ushbu tizimda amalga oshirilgan islohotlar uning sifat va samaradorligini oshirishga qaratilgan.

Xususan: Kredit-modul tizimining joriy etilishi;

Akademik erkinlikning kengaytirilishi;

Xalqaro hamkorlikning rivojlantirilishi (5, 42-bet).

Mazkur o'zgarishlar oliy ta'lim tizimining global ta'lim makoniga integratsiyasini ta'minlamoqda.

Ta'limni raqamlashtirish va innovatsion rivojlanish

Zamonaviy sharoitda ta'lim tizimini raqamlashtirish uning samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi. O'zbekistonda masofaviy ta'lim platformalari, elektron resurslar va raqamli texnologiyalar keng joriy etilmoqda.

Bu esa ta'lim jarayonining moslashuvchanligi, ochiqligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqot metodologiyasi:

Mazkur tadqiqotda kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Xususan: Tizimli yondashuv orqali ta'lim tizimidagi islohotlar yagona tizim sifatida o'rganildi;

Tarixiy-qiyosiy metod yordamida islohotlarning rivojlanish bosqichlari tahlil qilindi;

Analitik va sintez metodlari orqali mavjud ma'lumotlar umumlashtirildi;

Empirik kuzatuv asosida amaliy natijalar baholandi.

Mazkur metodlar tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligi va obyektivligini ta'minlaydi.

Xulosa :

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar tizimli va strategik yo'naltirilgan xarakterga ega bo'lib, ular jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish natijasida:

Inson kapitalining sifati oshmoqda;

Ta'lim tizimining raqobatbardoshligi kuchaymoqda;

Innovatsion rivojlanish uchun zarur sharoitlar yaratilmoqda.

Shu bilan birga kelgusida

Ta'lim sifatini xalqaro darajaga olib chiqish;

Pedagog kadrlar malakasini oshirish;

Hududlar o'rtasidagi tafovutlarni kamaytirish kabi vazifalar dolzarb bo'lib qolmoqda.

Umuman olganda, amalga oshirilayotgan islohotlar O'zbekistonni bilimga asoslangan, zamonaviy va raqobatbardosh jamiyat sifatida shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Foydalangan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. — Toshkent: O‘zbekiston, 2021. [16–19-betlar].
2. “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi (2022–2026)”. — Toshkent, 2022. [11–13-betlar].
3. Xodjayev B.X. Ta’lim tizimi islohotlari. — Toshkent, 2021. [24–28-betlar].
4. To‘xtaxodjayeva M.X. Pedagogika nazariyasi. — Toshkent, 2020. [30–33-betlar].
5. Abdurahmonov Q.X. Milliy iqtisodiyot asoslari. — Toshkent, 2019. [42-bet].